

Artikel in Jonas, dec.2003, nr. 76, geschreven door Riet van Rooij

JE OUDERS... JE SPIRITUELE LERAREN

In ons geploeter om te begrijpen hoe we geworden zijn wie we zijn en waarom we worstelen waarmee we worstelen, komen we meestal uit bij onze ouders. In therapie, bewustzijnswerk of eigenhandig zelfonderzoek ontdekt de een dat hij zo perfectionistisch is omdat zijn vader extreem hoge eisen aan hem stelde, de ander beseft dat ze geen vertrouwen in haar eigen lijf heeft omdat haar moeder haar nooit gekoesterd heeft. De onderliggende gedachte van dit soort platte verklaringen is, dat we het product zijn van onze ouders en van de omstandigheden die zij voor ons creëerden. Op dit niveau zijn we allemaal in meer of mindere mate slachtoffers, want helaas is geen vader of moeder perfect. We lijden allemaal op onze eigen manier aan de fouten en tekorten van onze ouders.

Wat ontbreekt in bovenstaande kijk op de werkelijkheid is de spirituele dimensie, waaronder de aanname dat we al bestonden voordat we bij onze ouders belandden. In een favoriete visualisatie die ik heel wat aanstaande ouders heb aangeboden*, vraag ik hun de gedachte toe te laten dat het kind dat ze verwachten als het ware door hen aangetrokken is. Dat het hen gekozen heeft om bij geboren te worden, precies om wie ze zijn, met alles erop en eraan. Dit idee roept vaak ontroering op, en het stemt mensen vredig. Totdat deze of gene deze gedachte doortrekt naar zijn eigen kind-zijn en zich vertwijfeld afvraagt waarom hijzelf dan in godsnaam juist deze vader en moeder heeft gekozen... Was dat niet een beetje dom?

Trillen en meetrillen

Laat ik eens een poging wagen het uiterst aannemelijk te maken dat het juist getuigt van een kosmische intelligentie dat we terecht zijn gekomen bij juist die vrouw en die man die ons op de wereld hebben gezet. Stel - en ik denk dat dat mag van u als Jonaslezer - dat we geestelijke wezens zijn op weg naar Heelheid, Verlichting, complete realisatie of hoe we het ook mogen noemen, dan hebben we heel veel ervaring nodig om die staat van dienst te bereiken. De aarde is een plek waar we flink wat ervaring op kunnen doen. Hier op aarde liggen tal van levensthema's voor het oprapen, om aan den lijve te ondervinden. Te veel voor één leven; we doen iedere keer wat. Kortom: we bewandelen het aardse pad vele keren om alles wat deze scholingsweg ons te bieden heeft te doorgronden.

Laten we eens aannemen dat we níet dom zijn in de staat waarin we verkeren tussen het ene leven en het andere, maar dat we daarentegen overzicht hebben en het vermogen om te evalueren en vooruit te blikken. We 'weten' dat we - bijvoorbeeld - nog een portie ervaring hebben op te doen met druk en onderdrukking, of dat we nog niet het complete pakket van het thema 'zorg' hebben ervaren, of dat we verder willen verkennen waar het thema partnerschap over gaat. We weten donders goed dat de aarde ons die lessen te bieden heeft, dus we stemmen vroeg of laat - misschien met tegenzin, misschien met groot enthousiasme - af op de aardse dimensie.

We hebben een pakketje onderwerpen samengesteld waarmee we aan de slag willen en we zoeken de juiste leraren... We zoeken een man en een vrouw die op een of andere manier ook iets met ons thema hebben - er hún ding mee doen - en die het juiste amalgaam aan kwaliteiten, tekorten, obstakels, onmacht, liefde en levensenergie bezitten om ons de volgende stap te laten zetten op weg naar Heelheid. We zoeken en vinden... onze ouders.

Hoe? Ik stel me zo voor dat onze ziel een zekere trilling heeft waarin alles wat al verworven is en wat nog openstaat meetrilt, en dat de trilling die onze ouders samen

voortbrengen precies bij de onze past. Anders gezegd: zij hebben exact die ingrediënten in hun cocktail die wij nodig hebben voor onze leerdoelen, en onze ziel herkent dat. Willens en wetens dalen wij af...

In de tang, uit de tang

Laten we in dit licht Inges geboorteverhaal eens bekijken. Inge is met de tang geboren. Haar moeder is smal gebouwd en kon altijd al moeilijk ontspannen. Het zag ernaar uit dat Inge het zonder hulp niet zou halen, dus werd de verlostang gehanteerd. Arme Inge, zijn we geneigd te denken. Zo'n zware start, met alle gevolgen van dien voor de rest van haar leven: een disbalans in haar energiebanen en een verlamme machtelooheid als deel van haar psyche.

Heeft Inge puur pech gehad dat ze geen ideale start maakte? Of was ze gewoon 'een beetje dom' om zo'n gespannen vrouw met zo'n smal bekken als moeder uit te kiezen...? Misschien wel geen van beide. In het eerste geval is Inge slachtoffer, in het tweede geval is het haar eigen schuld. Slachtofferschap en schuld zijn geen spirituele grootheden, ze passen in 'platland', waarover zo meteen meer. Bezien we Inges geboorte met een spirituele bril op, dan kunnen we heel anders naar zo'n tangverlossing kijken. Wie weet blijkt deze prima te passen bij het thema dat Inge in dit leven wil doorgronden. Misschien heeft ze zich, bijvoorbeeld, voorgenomen deze keer hulp van buitenaf te leren aanvaarden. Of is het deze ronde juist haar thema te leren vechten voor de ruimte die ze nodig heeft. Als we het zo bekijken sluit Inges geboorte perfect aan bij haar spirituele levensplan. De toedracht bij haar komst op aarde bevatte les één, en haar thema zal keer op keer terugkomen in allerlei gedaanten, net zo lang tot ze het doorgrond en verinnerlijkt heeft.

Zo zijn er tal van zinvolle verbanden te bedenken in de dingen die ons 'overkomen'. Natuurlijk kunnen alleen wijzelf die verbanden ook daadwerkelijk gaan leggen, in het licht van onze verdere levensloop.

Over Inge en haar moeder moet tot slot nog wel gezegd worden, dat mededogen met moeder én kind hier natuurlijk zeer op zijn plaats is! Het ontwikkelen van mededogen met het lijden van onze medemens, klein of groot, is volgens velen zelfs een van de belangrijkste lessen op aarde. Daarnaast is er echter ook die andere kant: ieders eigen spirituele levensplan en de verantwoordelijkheid voor ons eigen deel in dit complexe geheel. Als we het zo bekijken hebben Inge en haar moeder tijdens deze geboorte beiden zowel les *gegeven* als les *gekregen*. In haar onvolmaaktheid gaf Inges moeder haar kind de eerste harde les en werkte ze met behulp van haar baby een deel van haar eigen thema uit.

Citaat

Pas als we onze oorspronkelijke teleurstellingen naar de oppervlakte brengen, kunnen we de realiteit van de onvolmaaktheid van onze ouders onder ogen zien en de onvermijdelijke pijn, woede en wrok die deel uitmaken van de universele menselijke ervaring bewust doormaken. Pas als we die weg doelbewust hebben afgelegd hoeven we anderen niet langer te dwingen 'volmaakte ouders' in ons volwassen leven te zijn. Tot dat moment worden we keer op keer teleurgesteld. Niemand is volmaakt en niemand zal ooit volmaakt van ons houden. Zo is het nu

eenmaal. Dat ligt niet aan ons en we kunnen niets doen om anderen te dwingen volmaakter te worden. Iedereen is onvolmaakt - en iedereen verdient vergiffenis.
Susan Thesenga in *Het ontwapenende zelf*

Platland en het licht

In 'platland', waarmee ik dat niveau van de werkelijkheid bedoel waar we gebukt gaan onder onze ouders en andere onvolmaakten, leven slachtoffers en schuldigen, kwaadheid en gelatenheid, oordelen en pijn. Ze horen bij het aardse bestaan en eisen een plek op in ons totale ervaringsveld. Laten we echter een spiritueel licht over ons leven schijnen, dan kunnen we speelruimte ontwaren, keuzes, innerlijke vrijheid. In dit licht bezien zijn we medescheppers van ons eigen leven en kunnen we onszelf keer op keer de vraag stellen: waarom gebeurt dit - in godsnaam? Welke uitdaging of les kan ik hier vanuit mijn ziel of hogere zelf in zien?

In de periode dat ik aan dit artikel werk overkomt mij het volgende. Mijn 82-jarige moeder komt binnen, bekijkt me van top tot teen en zegt: 'Wat heb je nou toch weer aan?' Ik zwijg beduusd. Ik ken haar tactloosheid, maar nu overvalt ze me toch. Mijn oudste zoon is getuige en pareert met een vriendelijke kijk op mijn nieuwe, wijde gewaad. Mijn moeder: 'Nou, ik vind het niks. En heb je wel een bh aan? Want hier hoef je zeker niks onder aan te trekken, je kunt alles gewoon laten hangen.' Ik sta perplex en mompel wat over mijn smaak, en ga dan wijselijk over op de koffie en de taart. Ik ken haar langer dan vandaag... 's Avonds als ze weg is komt een groot verdriet in mij boven. Zo deed ze vroeger ook. Altijd commentaar op mijn ietwat bolle buikje, en oordelende opmerkingen over mijn wisselende gewicht. Ik was helemaal terug bij af, terwijl ik dacht dat ik 'klaar' was met mijn moeder... Dagenlang voelde ik mij gekwetst en kwaad, honderd procent slachtoffer, totdat ik de telefoon pakte en het haar heb kunnen zeggen. Ze was beduusd en bood oprecht haar excuses aan. Voor haar is dit eerlijkheid. Pas later begreep ik de spirituele les: door hoe zij is, daagt mijn moeder me uit - mijn hele leven lang al! - om mijzelf te uiten en op te komen voor mijn eigenheid. Ik heb op dat gebied al heel wat bereikt, maar pas nu zag ik dit verband. Prompt kwamen allerhande alternatieven boven hoe ik in de kwestie-jurk had kunnen reageren, als volwassen vrouw. Vrije, communicatieve reacties, waaronder hele leuke... We zijn dus nooit te oud om de lessen van onze ouders te herkennen en onszelf te helen door onze eigen vader en moeder te worden. Voor ieder van ons komt het proces van volwassenwording immers op hetzelfde neer: dat we echt voor onszelf gaan zorgen, onze eigen behoeften erkennen en ernaar handelen.

De les van een gebroken heup

Toen Ida's tachtigjarige moeder onlangs haar heup brak, brak er ook iets bij Ida. Al haar hele leven was haar moeder ziek geweest, en in Ida's beleving moest ze altijd rekening houden met haar. In het bewustwordingswerk dat Ida in de loop van haar leven deed ging het vaak over haar verlangen geen zieke moeder te hebben. Ze leerde zichzelf niet te hechten aan het resultaat van haar verlangen, en lange tijd dacht ze dat dat de les was die ze van haar moeder te leren had. Ze oefende mededogen en nog eens mededogen.

Toen haar ouders oud werden en meer hulp behoeften, zag Ida die fase graag gepaard gaan met een inschrijving in een verzorgingstehuis, maar vader noch moeder voelde daarvoor. Ze wilden thuisblijven. Inmiddels was haar vader overleden, en ma redde het redelijk - met de nodige bijdragen van Ida en haar broer. Nu haar moeder haar heup brak wist Ida intuïtief dat dit doorslaggevend was op haar pad als dochter van haar moeder. Er naderde een ontknoping. Ida kreeg buikpijn, een brandende eczeem en moeite met lopen, en zo werd ze gedwongen om dieper te kijken naar wat hier gebeurde. Ze ontdekte dat er - naast de liefde die ze voor haar moeder voelde, enorme kwaadheid en verdriet zaten. Door deze emoties helemaal toe te laten kwam Ida tot het inzicht, dat haar moeder haar op een dieper niveau tot iets heel anders uitdaagde dan tot onthechting en alomtegenwoordige zorgzaamheid. Ida: 'Door wie ze is - met haar eigen gekwetstheid en haar ziektes als antwoord daarop - heeft ze me haar hele leven voorgeleefd op te komen voor mijn eigen ruimte. Ook nu vecht ze als een tijger om vanuit het ziekenhuis weer terug te kunnen naar haar eigen huis, de plek waar ze wil zijn.' Ida besloot haar moeder 'in de steek te laten', zoals ze het zelf noemt. Ze reikt haar nog meer dan eens de helpende hand, maar liet het idee los dat zij verantwoordelijk is voor haar moeders welzijn. En haar moeder blijkt heel redelijk in staat - zo goed en zo kwaad als het gaat - haar eigen oude dag te regisseren. Ida: 'Ik sta nu echt op eigen benen, los van haar, en er is ruimte voor ander contact. Blijkbaar moest ik er vijftig voor worden om haar les echt te begrijpen: *daar te zijn waar ik wil zijn*. En pas nadat ik ook mededogen voor mezelf kon ervaren leerde ik echt met mededogen te kijken naar mijn moeder.'

Een spannende speurtocht

Hoe het ook zij, we kunnen never-en-nooit om onze ouders heen. Of we ze nu negeren, verdragen, vergeten of vergeven, ze vormen de wortels waarmee we verbonden zijn met de aarde en hun inbreng blijft. Als het waar is dat we vanuit dat kosmische, bovenaardse niveau gekozen hebben voor onze ouders, dan doen we er goed aan ze te beschouwen als uitstekende leraren, de ideale voorlopers op onze aardse reis. Alles wat zij in hun wijsheid en beperktheid deden en nalieten, doen en laten, is voer voor onze geestelijke groei. De keuze is aan ons hen die plek te geven. Als we de volle verantwoording voor ons leerlingschap op ons nemen en ervoor kiezen helemaal het kind van onze ouders te worden, dan wordt ons leven misschien niet zozeer lichter, maar wel vrijer en spannender. Telkens als onze ouders - of al die medemensen in wie we eigenschappen van onze ouders herkennen! - ons confronteren met lastige hobbels, dan kunnen we er een sport van maken te ontdekken waarom ze ze op ons pad hebben geplaatst. We gaan er wijselijk van uit dat ze al die obstakels - of zij het zich nu bewust zijn of niet - speciaal voor ons hebben neergelegd om ons te doen groeien en bloeien.

We hebben vaak de neiging ons met een van onze beide ouders sterker te identificeren; we lijken op de een, en niet zo erg op de ander - vinden we. Doorgaans is dit een oppervlakkige waarneming, gefilterd door onze oordelen over de een of de ander. We zijn toch echt het kind van twee ouders, en onze opdracht is gelegen in een combinatie van wat die twee afzonderlijke zielen nastreefden in hun leven. En juist de eigenschappen van onze ouders waar we tegenaan lopen en die we graag anders

hadden gezien, zijn precies de thema's waar wij in ons leven mee bezig zijn. Onze waarheid is in zekere zin een hogere synthese van hun beider levenshoudingen. Behalve er eens over te mijmeren wat we van elk van onze ouders geleerd hebben, mogen we onszelf dan ook de vraag stellen: wat wil ik beter doen dan mijn moeder en wat wil ik beter doen dan mijn vader?

Ik mijmer nog wat door over mijn eigen ouders. Welke eindjes van die twee heb ik aan elkaar te knopen, als ik bovenstaande denktrant volg? Voor mijn moeder is oprechtheid een groot goed. Ze is echter zo recht voor d'r raap dat ze vaak hard is. Voor mijn vader was goeddoen essentieel, vanuit een vanzelfsprekende spiritualiteit. Hij kwam echter niet zo best voor zichzelf op... Uitkomen voor wie ik ben, met een open hart: dát is mijn levensles, ik heb 't!

Het leven wordt een stuk leuker als je besluit om uit je wortels te halen wat erin zit!

*Het ontwapenende zelf Susan Thesenga, Ankh-Hermes '96